

Què s'hi juga la regió de Trentino-Tirol del Sud a les eleccions italianes del 13 i 14 d'abril?

—La regió de Trentino-Tirol del Sud és formada per dues províncies, Trento i Bolzano. A Bolzano hi ha majoria d'alemanys, però la cooperació entre totes dues províncies és molt bona i, de fet, preparem una coalició formada per partits alemanys i trentins per a guanyar les eleccions a la regió. Som partits de centre, propers al centre-esquerra. Les eleccions del 2006 les vam guanyar, però ara serà més difícil perquè la dreta de Berlusconi és més forta.

—Veieu Silvio Berlusconi guanyador?

—El sistema electoral italià és favorable als grans blocs i sobretot al que guanya amb majoria relativa, que automàticament s'emporta el 55% dels escons de la cambra de diputats. Per tant, és possible que Berlusconi guanyi una altra vegada.

—Qui pot fer més per la regió de Trentino-Tirol del Sud, el candidat de centre-esquerra Walter Veltroni o la dreta de Silvio Berlusconi?

—Probablement qui pot fer més és Veltroni, perquè a la regió de Trentino-Tirol del Sud hi predomina el centre. L'economia de la regió és bona i per aquesta raó no hi ha pressions per canviar el govern. Per tant, la dreta a Trentino-Tirol del Sud no és tan forta com ho pot ser en algunes altres regions italianes, sobretot al sud. Una victòria de Veltroni també asseguraria més representants del nostre partit a Roma, com ja va passar el 2006.

—Una victòria de Berlusconi seria negativa, doncs, per a la regió?

—La cooperació entre la regió i un govern italià encapçalat per Berlusconi seria molt més difícil, tot i que no implicaria cap reducció de les nostres competències. Aquesta dificultat ja la vam tenir quan Berlusconi va governar, sobretot per diferències ideològiques, ja que és un polític molt nacionalista.

—A les eleccions del 2006, el Partit Popular del Tirol del Sud [Südtiroler Volkspartei (SVP)] va formar part de la Unió, la coalició de centre-esquerra liderada per Prodi. N'esteu satisfet, de l'acció de govern de Prodi amb relació a la vostra regió?

“Volem que la particularitat alemanya sigui respectada totalment”

Franz Pahl (Tesido, Tirol del Sud, 1949) és el president del parlament de la regió autònoma de Trentino-Tirol del Sud, una de les vint en què es divideix Itàlia. El seu partit, l'SVP, representant hegemònic des de fa més de cinquanta anys dels alemanys del Tirol del Sud, reclama al govern de Roma el desenvolupament efectiu de l'estat federal.

—Sí. El període ha estat breu, però no hi va haver cap problema de cooperació amb el govern de Prodi, ja que tenim gairebé la mateixa visió política. Prodi ha mostrat una bona comprensió de la situació de la minoria alemanya, que sempre ha reconegut. En canvi, Berlusconi, quan era el poder, no estava gaire disposat a respectar la nostra particularitat. Prodi té una visió federalista; és a dir, durant el seu govern no es percebia la tendència nacionalista italiana que professa Berlusconi. La cooperació amb la Unió Europea i el respecte per les minories ètniques i els estatuts d'autonomia que tenen cinc regions d'Itàlia han estat els punts forts de Prodi.

—Heu visitat Catalunya, convidat per l'Associació de Periodistes Europeus (APEC). Considereu que les relacions entre el govern de la regió de Trentino-Tirol del sud i el govern de Roma, pel que fa a les tensions, es poden comparar amb les que viuen Catalunya i el govern espanyol?

—Sí, és gairebé això mateix. Tant Trentino com el Tirol del Sud tenen particularitats històriques. Tota la regió va ser part d'Àustria fins el 1918. Trentino va ser sempre italià però la majoria de la gent no se sentia italiana, sinó austríaca. Després de la Primera Guerra Mundial el Tirol del Sud va ser annexionat a Itàlia, però hi ha persistit una cultura i una identitat diferents de les de la resta d'Itàlia. Per això, reclamem més autonomia, com Catalunya. Volem tenir una bona relació amb l'estat, però que la particularitat alemanya sigui respectada totalment. Si hi ha respecte cultural i lingüístic, la cooperació amb el govern italià no significa cap problema.

—Què reclameu al govern estatal?

—L'Estatut del 1948 va ser molt positiu, però amb les reformes del 1972 i del 2001 la situació ha millorat molt més, i han permès d'obtenir competències en agricultura, en indústria, en la formació de treballadors, turisme, habitatge, policia municipal i més. Ara demanem una policia regional pròpia, com a Catalunya. I, sobretot, la recaptació dels impostos. En aquest moment la regió rep més o menys el 80% dels impostos que hi recapta l'estat. Amb el 20% restant el govern paga les despeses que té a la regió com, per exemple, els sous dels funcionaris. Però nosaltres voldríem tenir la capacitat de fixar el percentatge dels impostos que paguen els ciutadans i que els recaptés el govern regional. Això ho preveu la Constitució italiana, tot i que mai no s'ha dut a la pràctica.

—Però el vostre partit està satisfet amb l'autonomia o voldria que el Tirol del Sud fes un pas més enllà?

—Estem absolutament satisfets amb l'autonomia, perquè ha permès un gran desenvolupament econòmic i social. L'educació ha assolit un gran nivell i des de fa 22 anys no hi ha desocupació a la regió. Tampoc no hi ha corrupció política i els governs de les dues províncies funcionen molt bé.

—L'SVP, però, reclamava, almenys uns anys enrere, la reincorporació del Tirol del Sud a Àustria. Heu renunciat a aquesta reivindicació?

—Oficialment no, perquè aquesta demanda encara forma part dels estatuts del partit. Ara bé, no crec que amb

vista al futur es torni a plantejar, almenys mentre Roma respecti la nostra autonomia. De tota manera, nosaltres ens considerem un poble diferenciat de la mateixa manera que Catalunya es considera una nació. No som italians, tenim un altre idioma. Lingüísticament, ens considerem alemanys i políticament austríacs, però això no impedeix una bona entesa amb Itàlia, sobretot si ens respecta l'autonomia, com ha fet Romano Prodi. A Itàlia hi ha un procés de federalització que es va engegar el 1975 i que ha augmentat gradualment. El procés no s'ha acabat, perquè la Constitució preveu un sistema federal.

—L'SVP s'ha erigit en defensor dels drets lingüístics dels alemanys i dels ladins del Tirol del Sud [una minoria que parla retoromànic, una llengua romànica]. De fet, en temps de Mussolini hi hagué un intent d'italianitzar el Tirol del Sud. Quina és la situació de les llengües en aquest moment?

—La situació és molt bona. Els alemanys i els ladins poden parlar la seva llengua, l'alemany no perd terreny, hi ha escoles per a cada una de les llengües, cosa que permet als italians d'estudiar en italià. Fins i tot, els estudiants italians tenen un gran interès a aprendre alemany, sobretot pel prestigi que aquesta llengua té a Europa.

—I pel que fa al ladí, el nombre de parlants augmenta?

—Ara per ara hi ha un 4% de la població que parla ladí, però va augmentant. Els ladins estan ben integrats en la societat del Tirol del Sud, són respectats i fins i tot tenen representació en el govern de la província de Bolzano, tal com preveu l'Estatut.

—Com valoreu la creació de l'euro-regió formada per Trentino-Tirol del Sud i la província austríaca del Tirol del Nord?

—Ha implicat una bona cooperació. Cada dos anys es reuneixen els representants de tots tres parlaments provincials i deliberen conjuntament sobre temes culturals, socials i econòmics. Hi ha una visió comuna de pertànyer a aquesta regió europea perquè, de fet, anys enrere, fins al final de la Primera Guerra Mundial, havíem estat tots austríacs.

Xevi Camprubi

Franz Pahi, fotografiat a la seu del Col·legi de Periodistes de Catalunya, a Barcelona, on va participar en un esmorzar de treball organitzat per l'Associació de Periodistes Europeus de Catalunya (APEC), el passat 8 de març.